

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιιάδης

Μάρτιος 2015, Τεύχος 44

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate crime and homophobic crime through experiential learning”

Εκδηλώσεις

- «Το Σύνταγμα και η κρίση», 12/3/2015 και ώρα 18:00, ΙΑΝΟΣ (Σταδίου 24)

Νέα Εκδοτική Σειρά

ΔΟΚΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- Ξενοφών Ι. Κοντιιάδης «*Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;*» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)
- Τάκης Βιδάλης, «*Ο πολίτης Πρόεδρος. Γιατί πρέπει να αλλάξουμε το πολίτευμα*» (υπό έκδοση)
- Κώστας Στρατηλάτης «*Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα*» (υπό έκδοση)

❖ Hans F. Zacher (1928-2015)

Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;

Heather Gerken, Καθηγήτρια Συνταγματικού και Εκλογικού Δικαίου, Πανεπιστήμιο Γέιλ

Η Δημοκρατική Εθνική Επιτροπή πρόσφατα υποστήριξε την ιδέα ότι θα πρέπει να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα, ώστε να προστεθεί το δικαίωμα του εκλέγειν. Είμαι ακραιφνής υπέρμαχος ενός συνταγματικού δικαιώματος του εκλέγειν. Είμαι όμως εναντίον της αναθεώρησης του Συντάγματος προκειμένου να προστεθεί το δικαίωμα αυτό. Παρ’ όλο που υπάρχουν εξαιρετικοί επιστήμονες και οργανώσεις που υποστηρίζουν την αναθεώρηση αυτή, έχω επιφυλάξεις επειδή πιστεύω πως δεν αξίζει τον κόπο η επιδίωξη μιας συνταγματικής αναθεώρησης.

Υπάρχουν δύο απαραίτητα στάδια για την εξασφάλιση ενός ισχυρού δικαιώματος του εκλέγειν: (1) η αναθεώρηση του Συντάγματος και (2) η εφαρμογή της τροποποίησης αυτής. Όσον αφορά το πρώτο στάδιο, αν η συνταγματική διάταξη που θα προστεθεί θυμίζει τις υπόλοιπες θα είναι ανεπαρκώς διατυπωμένη, εκνευριστικά αόριστη και η εφαρμογή της θα εξαρτάται από ιδιοτελείς πολιτικούς. Αν η τροποποίηση είναι λοιπόν τέτοιου τύπου, τα οφέλη που προσδοκούν οι μεταρρυθμιστές και η ακαδημαϊκή κοινότητα δεν θα προκύψουν αυτόματα. Από τη στιγμή που μια αόριστη εγγύηση κατοχυρώνεται συνταγματικά (Στάδιο 1), οι μεταρρυθμιστές και πάλι θα πρέπει να στραφούν προς τον νομοθέτη και τον δικαστή ώστε να επιτευχθεί κάτι (Στάδιο 2). Αν η διατύπωση της διάταξης γίνει πιο συγκεκριμένη, το δεύτερο Στάδιο καθίσταται ευκολότερο, όμως περιπλέκεται η προσπάθεια να επιτευχθεί η σχετική συνταγματική αναθεώρηση. Άλλωστε, αν ήταν τόσο εύκολο να δοθεί το δικαίωμα του εκλέγειν σε πρώην καταδίκους, να σταματήσει η εφαρμογή των κανόνων για την αναγνώριση ταυτότητας των εκλογέων, να εξασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία του εκλογικού συστήματος, ή να σταματήσει ο καθορισμός των εκλογικών περιφερειών με κομματικά κριτήρια, θεωρητικά θα τα είχαμε ήδη κάνει. Φυσικά υπάρχει πιθανότητα οι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

μεταρρυθμιστές να επιδιώξουν να κατοχυρωθεί συνταγματικά κάτι με λιγότερο αόριστη διατύπωση, είτε περιλαμβάνοντας στο συνταγματικό κείμενο συγκεκριμένους στόχους, είτε δημιουργώντας μια ισχυρή ιστορική αφήγηση της αναθεώρησης αυτής, ώστε να καθίσταται σαφές σε όλους τι κατοχυρώνει το δικαίωμα. Υπό το πρίσμα αυτό, οι μεταρρυθμιστές θα επεδίωκαν να δημιουργήσουν μια διευρυμένη βάση υποστήριξης της συγκεκριμένης αναθεωρητικής πρότασης συνδέοντάς την με πολλές και διαφορετικές μεταρρυθμίσεις.

Το πρόβλημα με την στρατηγική αυτή είναι ότι θα δημιουργούσε ένα ισχυρό αντίπαλο στρατόπεδο. Επιδίωξε να δώσει ψήφο στους καταδίκους και θα βρεθείς αντιμέτωπος με το λόμπι υπέρ της αυστηρής καταστολής της εγκληματικότητας. Προσέλκυσε τους Δημοκρατικούς με την απαγόρευση της αναγνώρισης ταυτότητας των ψηφοφόρων και θα χάσεις την υποστήριξη πολλών Ρεπουμπλικάνων. Υποσχέσου να δώσεις τέλος στον επηρεασμό του αποτελέσματος μέσω του καθορισμού των εκλογικών περιφερειών και θα χάσεις την υποστήριξη των περισσότερων ήδη εκλεγμένων. Αυτό εξηγεί γιατί είναι τόσο θελκτική η υιοθέτηση μιας αόριστης λεκτικά εγγύησης στο Στάδιο 1, ακόμα και αν δημιουργεί την ανάγκη για περισσότερη δουλειά στο Στάδιο 2.

Αν είχα ένα μαγικό ραβδί, θα το κουνούσα ώστε να κατοχυρώσω το δικαίωμα του εκλέγειν στο Σύνταγμα. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που το καθιστούν χρήσιμο. Όμως τα μαγικά ραβδιά είναι δυσεύρετα, όπως είναι και οι πολιτικές δυνάμεις που είναι αναγκαίες για να γίνει μια αναθεώρηση. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που υπάρχουν στο να περάσει μια τέτοια Τροποποίηση του Συντάγματος, και ακόμα περισσότερο στο να εφαρμοστεί, φαίνεται πιο λογικό να κατευθύνει τις υπάρχουσες πολιτικές δυνάμεις προς την υλοποίηση πιο επεξεργασμένων μεταρρυθμιστικών προτάσεων που έχουν ήδη δρομολογηθεί.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

<http://electionlawblog.org/?p=70486><http://electionlawblog.org/?p=70486>,
23/2/2015

Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Η πολιτική δεν είναι μόνο διαχείριση συμβόλων. Έχει και ουσία. Η μετονομασία του Μνημονίου σε «συμφωνία ανάπτυξης» και της τρόικας σε «θεσμούς», η επιλογή ενός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακουράκης

αντισυμβατικού ενδυματολογικού κώδικα και η μείωση πολυτελών κρατικών δαπανών εκπέμπουν συμβολισμούς που συγκινούν μεγάλο μέρος της κοινωνίας.

Όμως παράλληλα με τη συμβολική διάσταση είναι κρίσιμο να ενσωματώνονται στις δημόσιες πολιτικές και πραγματικές αλλαγές στη λειτουργία της πολιτείας. Η σημαντικότερη αλλαγή που φάνηκε να επιφέρει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ τον πρώτο μήνα από τον διορισμό της ήταν η ίδια η σύνθεσή της. Τηρώντας την προεκλογική του δέσμευση, ο πρωθυπουργός μείωσε τον αριθμό των υπουργείων, παρότι ο συνολικός αριθμός υπουργών, αναπληρωτών υπουργών και υφυπουργών παραμένει εξίσου μεγάλος, αν όχι μεγαλύτερος από τις προηγούμενες κυβερνήσεις. Όμως η μείωση των υπουργείων αποτελεί στην ουσία «οφθαλμαπάτη», αφού το μικρό και ευέλικτο κυβερνητικό σχήμα, που αποτελεί πάγια ανεκπλήρωτη δέσμευση όλων των κομμάτων εξουσίας εδώ και δεκαετίες, δεν επιτυγχάνεται με την απλή μετονομασία των υπουργείων και την τυπική υπαγωγή σε αυτά των προϋφισταμένων, αλλά προϋποθέτει αναδιάρθρωση λειτουργιών και αρμοδιοτήτων.

Τα υπουργεία δεν αυξομειώνονται με βολонταριστικές ενέργειες και εικονικές συγχωνεύσεις. Η υπόστασή τους είναι συναρτημένη με τη δομή, τον τρόπο οργάνωσης και τη δράση της δημόσιας διοίκησης. Εάν δεν προηγηθεί μία συνολική αναδιάρθρωση της διοίκησης, οι αυξομειώσεις και μετονομασίες υπουργείων παραμένουν κενές περιεχομένου και αναντίστοιχες προς τη διοικητική πραγματικότητα. Ο ορισμός ενός αναπληρωτή υπουργού στη θέση του προϋπάρχοντος υπουργού δεν μεταβάλλει επί της ουσίας απολύτως τίποτα.

Αν η νέα κυβέρνηση δεν μετουσιώσει σύντομα το πολιτικό της πρόγραμμα σε απτές θεσμικές παρεμβάσεις με συγκεκριμένα αποτελέσματα και παραμείνει εγκλωβισμένη σε κινήσεις με συμβολικό περιεχόμενο, τότε όχι μόνο θα εξασθενήσει η επικοινωνιακή εμβέλεια των επιλογών της, αλλά θα απογοητεύσει μία κοινωνία που διψάει για αλλαγές σε όλα τα επίπεδα του κράτους και της οικονομίας. Η αξιοπιστία της κυβέρνησης προϋποθέτει αποφασιστικές τομές, όχι μόνο τη διαχείριση συμβολισμών.

πηγή: Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ», 24/2/2015

Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση

Πέτρος Π. Παραράς, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου

1. Το κοινοβουλευτικό μας πολίτευμα χαρακτηρίζεται,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

ειδικότερα, και ως «εκλογικευμένο», αφού το Σύνταγμα περιέχει ειδικούς κανόνες με τους οποίους επιτυγχάνεται, κατά το δυνατόν, κυβερνητική σταθερότητα και διάρκεια. Μεταξύ των κανόνων αυτών είναι και οι εξής: α) για την υποχρέωση της Κυβέρνησης να παραιτηθεί χρειάζεται ειδική ψηφοφορία στη Βουλή με αντικείμενο την ρητή άρση της εμπιστοσύνης, δεν αρκεί δε οποιαδήποτε ψηφοφορία μη ευνοϊκή για την Κυβέρνηση και β) οι βουλευτές που είναι απόντες ή «απέχουν», κατά την διαδικασία παροχής ψήφου εμπιστοσύνης, θεωρείται ότι έμμεσα έχουν εκφρασθεί υπέρ της διατηρήσεως στην εξουσία της Κυβέρνησης.

2. Έτσι, η Κυβέρνηση θεωρείται ότι έχει λάβει ψήφο εμπιστοσύνης, εφόσον εψήφισεν υπέρ αυτής η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων βουλευτών, η οποία όμως δεν επιτρέπεται να είναι κατωτέρα των δύο πέμπτων του όλου αριθμού αυτών. Δηλαδή, αρκεί να υπάρξει στη Βουλή πλειοψηφία 120 βουλευτών (άρθρα 37 παρ. 2 και 84 παρ. 1 και 6 Σ).

3. Γεννάται, λοιπόν, το ζήτημα πώς θα αξιολογηθεί η ψήφος των βουλευτών που παρέστησαν μεν κατά την ψηφοφορία για την παροχή εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση, εδήλωσαν όμως απλώς «παρών», δηλαδή ούτε «ναι» ούτε «όχι».

4. Ειδικότερα, κατά την ψηφοφορία για την παροχή εμπιστοσύνης πρέπει να γίνει διάκριση των βουλευτών σ' αυτούς που δεν προσέρχονται στη Βουλή και σ' αυτούς που παρίστανται κατά την ψηφοφορία. Οι παραμένοντες εκτός της αιθούσης της Βουλής είναι πράγματι απόντες, το ίδιο δε το Σύνταγμα, ερμηνεύοντας την βούλησή τους, θεωρεί ότι αυτοί, αφού δεν προσμετρούνται για την εξεύρεση της «απόλυτης πλειοψηφίας των παρόντων», έμμεσα έχουν εκφρασθεί υπέρ της Κυβερνήσεως, δηλαδή την ανέχονται, αφού δεν προσήλθαν κατά την ψηφοφορία για να την καταψηφίσουν.

5. Το ζήτημα, λοιπόν, εντοπίζεται για τον βουλευτή που παρίσταται κατά την ονομαστική ψηφοφορία και δηλώνει απλώς «παρών», ευχέρεια που προβλέπεται από τα άρθρ. 141 παρ. 5 και 72 παρ. 6 του Κανον. Βουλής. Κατ' αρχάς, αυτός θα προσμετρηθεί μεταξύ των παρόντων βουλευτών – αφού παρίσταται και το δηλώνει–, ώστε η παρουσία του ανεβάζει τον απαιτούμενο συνολικό αριθμό για την επίτευξη της απόλυτης πλειοψηφίας των παρόντων.

6. Όμως, όποιος βουλευτής δηλώνει «παρών» τι πράγματι υπονοεί; κατά την άποψή μου, αυτό σημαίνει ότι δεν θέλει να συμμετέχει στη διαδικασία παροχής ψήφου εμπιστοσύνης, δηλαδή δεν θέλει να πάρει ευθέως θέση πάνω στο ζήτημα αυτό, άρα «απέχει». Με άλλες λέξεις, όσοι δηλώνουν «παρών» δεν θέλουν μεν να ταχθούν ανοικτά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

υπέρ της Κυβέρνησης και να την στηρίξουν, αλλά δεν θέλουν να φθάσουν και μέχρι του σημείου να την καταψηφίσουν – διαφορετικά θα ψήφιζαν ευθέως κατά–, άρα και αυτοί την ανέχονται.

7. Συνεπώς, η ψήφος «παρών», μη δυνάμενη να ερμηνευθεί ότι εκφράζει καταψήφιση της Κυβερνήσεως, πρέπει να λογισθεί ως θετική, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές του εκλογικευμένου κοινοβουλευτισμού, δηλαδή εξομοιούται με την ψήφο που υπερψηφίζει την Κυβέρνηση. Ο πολὺς Duverger τονίζει εδώ επιγραμματικά: «όποιος δεν παίρνει ευθέως θέση, συμφωνεί» (qui ne dit mot consent). Άρα, «Παρών» = δίνω ψήφο ανοχής στην κυβέρνηση. Και από την άποψη αυτή, οι δηλώνοντες «παρών» εξομοιώνονται με τους απόντες, δηλαδή τους εκτός βουλής.

8. Τελικά, η ψήφος «παρών» συνυπολογίζεται για την ανεύρεση της πλειοψηφίας, θεωρείται δε ως θετική υπέρ της Κυβερνήσεως, ώστε βουλευτές που καταψηφίζουν την Κυβέρνηση είναι μόνον αυτοί που ρητώς ψηφίζουν «όχι» κατά την διαδικασία παροχής ψήφου εμπιστοσύνης (βλ. περισσότερο σε Π. Παραρά, Το Κράτος Δικαίου, εκδ. Σάκκουλα, 2014, σελ. 539 επ.).

πηγή: Εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος» 10/2/2015

Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η σύγκληση της Βουλής σε ειδική συνεδρίαση την Τετάρτη 18 Φεβρουαρίου για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται κατά παράβαση του Κανονισμού της Βουλής. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 140 παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής, η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας εγγράφεται σε ειδική ημερήσια διάταξη, που θα πρέπει να ανακοινωθεί πέντε πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη σ' αυτήν ημερομηνία ψηφοφορίας, κάτι το οποίο δεν έγινε.

Η πενθήμερη αυτή προθεσμία προειδοποίησης αποσκοπεί στην επαρκή γνωστοποίηση της επικείμενης ψηφοφορίας στα πολιτικά κόμματα, στις κοινοβουλευτικές ομάδες και στους βουλευτές, ώστε να δοθεί ένα περιθώριο εύλογου χρόνου στις κοινοβουλευτικές ομάδες να αποφασίσουν για τον υποψήφιο που θα προτείνουν ή να αξιολογήσουν άλλες υποψηφιότητες. Για τον λόγο αυτόν η πενθήμερη προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 140 παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής ισχύει όχι μόνο για την πρώτη ψηφοφορία της πρώτης φάσης της προεδρικής εκλογής ?στην οποία ρητά αναφέρεται το εν λόγω άρθρο? αλλά και για την πρώτη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

ψηφοφορία της δεύτερης φάσης της προεδρικής εκλογής που διεξάγεται στη νέα Βουλή, που προήλθε από τις εκλογές που διενεργήθηκαν λόγω αποτυχίας εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας από την προηγούμενη Βουλή.¹

Ως γνωστόν, της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν προηγείται συζήτηση επί της ουσίας (βλ. άρθρο 140 παρ. 4 του Κανονισμού της Βουλής), προκειμένου να διαφυλαχθεί το κύρος του μελλοντικού Προέδρου ως οργάνου *super partes*.

Πλην όμως, το ζήτημα της παραβίασης του Κανονισμού της Βουλής μπορεί να τεθεί και να συζητηθεί ως παρεμπύπτον ζήτημα κατά το άρθρο 67 του Κανονισμού της Βουλής, πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Για το ζήτημα αυτό θα αποφασίσει τελικά η Βουλή και η κρίση της δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Στην προκειμένη περίπτωση, επειδή είναι προφανής η παραβίαση του άρθρου 140 παρ. 3, η Βουλή μπορεί και οφείλει να μην προβεί στην εκλογή Προέδρου.

¹ Βλ. Ξ. Κοντιάδη/Χ. Ανθόπουλου, Αδυναμία σχηματισμού κυβέρνησης, διάλυση της Βουλής και εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, σε Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 6/2014, σελ. 698-704.

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος» 18/2/2015

Παραβίαση του Συντάγματος

Σταύρος Τσακυράκης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Πρόεδρος της Βουλής κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου είναι, κατά την άποψή μου, υπόλογη για παραβίαση του Συντάγματος επειδή μέχρι σήμερα δεν έχει εγγράψει στην ημερησία διάταξη το θέμα της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας. Για τη στοιχειοθέτηση της προσωπικής ευθύνης της Προέδρου αναφέρω, αφενός, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 4 του Συντάγματος, αφετέρου, τη διάταξη του άρθρου 52 του Κανονισμού της Βουλής. Το Σύνταγμα επιτάσσει στη Βουλή που αναδείχθηκε από εκλογές λόγω αδυναμίας εκλογής του ΠτΔ να εκλέξει Πρόεδρο «αμέσως μόλις συγκροτηθεί σε σώμα». Με άλλα λόγια, δεν επιτρέπεται, κατ' αρχήν, να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη εργασία πριν ολοκληρώσει το έργο για το οποίο κατ' εξοχήν εκλέχθηκε. Ο Κανονισμός της Βουλής άλλωστε προβλέπει ότι ο Πρόεδρος είναι αρμόδιος για να εγγάψει στην ημερησία διάταξη τα κατά προτεραιότητα θέματα. Συγκεκριμένα, η διάταξη του άρθρου 52 του Κανονισμού ορίζει ότι «στην ημερήσια διάταξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να υποστηρίξει κανείς τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος του εκλέγειν;»
Heather Gerken
- «Κυβερνητικό σχήμα και συμβολισμοί»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Ποιοι βουλευτές καταψηφίζουν την Κυβέρνηση»
Πέτρος Π. Παραράς
- «Προεδρική εκλογή και Κανονισμός της Βουλής»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Παραβίαση του Συντάγματος»
Σταύρος Τσακυράκης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate crime and homophobic crime through experiential learning”

εγγράφονται από τον Πρόεδρο της Βουλής κατά προτεραιότητα τα θέματα για τα οποία το Σύνταγμα ή ο Κανονισμός της Βουλής τα προβλέπουν ή ορίζουν προθεσμίες μέσα στις οποίες η Βουλή πρέπει να συζητήσει και να λάβει αποφάσεις ή απλώς να συζητήσει». Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το θέμα εκλογής ΠτΔ τίθεται κατά προτεραιότητα από το Σύνταγμα («αμέσως») και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Πρόεδρος της Βουλής είναι υποχρεωμένη να το εγγράψει στην ημερησία διάταξη. Κανονικά, στις 6 Φεβρουαρίου, οπότε και συγκροτήθηκε η Βουλή σε σώμα με την εκλογή του Προεδρείου της, η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου θα έπρεπε να εγγράψει στην ημερησία διάταξη το θέμα εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας και να ορίσει ως ημερομηνία ψηφοφορίας την 12η Φεβρουαρίου (παρέλευση 5 ημερών από την εγγραφή). Την 6η Φεβρουαρίου, όμως, η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου ενέγραψε μόνο τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης παραλείποντας το θέμα της εκλογής ΠτΔ. Το χειρότερο, όμως, είναι ότι, ενώ την Τρίτη 10 Φεβρουαρίου ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση, η Πρόεδρος της Βουλής εξακολουθεί μέχρι σήμερα Παρασκευή 13 Φεβρουαρίου να παραλείπει το καθήκον της να εγγράψει στην ημερησία διάταξη το θέμα εκλογής ΠτΔ, με αποτέλεσμα να καθυστερεί ανεπίτρεπτα κατά το Σύνταγμα η εκλογή του.

πηγή: <https://tsakyrakis.wordpress.com, 13/2/15>

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate crime and homophobic crime through experiential learning”

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου σε συνεργασία με την ANTIΓONH-Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, το Art. 1 (Ολλανδία), COSPE (Ιταλία) και Hungarian Helsinki Committee (Ουγγαρία) υλοποιεί πρόγραμμα με τίτλο «**Ενίσχυση των ικανοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου για την αντιμετώπιση ρατσιστικών, ομοφοβικών και εγκλημάτων μίσους μέσω βιωματικής μάθησης**» (Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate crime and homophobic crime through experiential learning”

crime and homophobic crime through experiential learning). Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να αναπτύξει ένα καινοτόμο μοντέλο βιωματικής μάθησης προσαρμοσμένο στις ανάγκες των αρχών επιβολής του νόμου (αστυνομικούς, δικαστές/εισαγγελείς και νομικούς). Αυτή η καινοτόμος προσέγγιση δίνει έμφαση στη «βιωματική εμπειρία» και υιοθετεί μια μέθοδο μάθησης όπου η γνώση αποκτάται και ενισχύεται μέσω της εμπειρίας. Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Ενίσχυση γνώσεων και επαγγελματικών ικανοτήτων αστυνομικών, δικηγόρων και δικαστικών λειτουργιών σχετικά με θέματα που αφορούν τα εγκλήματα μίσους μέσα από βιωματική εκπαιδευτική προσέγγιση
- Προώθηση αντιρατσιστικού ήθους στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου
- Προώθηση της δικτύωσης και ανταλλαγή καλών πρακτικών,
- Διάχυση της γνώσης και του υλικού που θα παραχθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος

Το πρόγραμμα θα σχεδιάσει βιωματικό εκπαιδευτικό υλικό για την αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους, το οποίο θα εφαρμοστεί πιλοτικά στην Ελλάδα, την Ουγγαρία και την Ιταλία σε επιλεγμένες ομάδες αστυνομικών, δικαστών και νομικών. Από τους συμμετέχοντες θα επιλεγούν 12 άτομα που θα λάβουν περαιτέρω εκπαίδευση σχετικά με τεχνικές και εργαλεία για την προώθηση αντιρατσιστικού ήθους στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Καλές πρακτικές θα διαχυθούν μέσα από εγχειρίδια, ενώ το βιωματικό υλικό θα είναι διαθέσιμο για ελεύθερη χρήση μετά την ολοκλήρωσή του προγράμματος.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: α) βιωματικά εκπαιδευτικά σεμινάρια και υλικό για τα εγκλήματα μίσους β) εκπαίδευση 90 δικαστών, 90 αστυνομικών και 90 νομικών από τις συμμετέχουσες χώρες γ) δημιουργία δικτύου που θα προωθεί το αντιρατσιστικό ήθος στις αρχές επιβολής του νόμου δ) εντοπισμός καλών πρακτικών ε) ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ομάδων στόχων στις συμμετέχουσες χώρες.

Το έργο χρηματοδοτείται από τη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αν ενδιαφέρεστε για συμμετοχή στο πρόγραμμα ή για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ιδρύματος Τσάτσου κυρία Μαρία Μουσουότη (centre@cecl.gr).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «Το Σύνταγμα και η κρίση», 12/3/2015 και ώρα 18:00, ΙΑΝΟΣ (Σταδίου 24)

Νέα Εκδοτική Σειρά

ΔΟΚΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- Ξενοφών Ι. Κοντιάδης «*Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;*» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)
- Τάκης Βιδάλης, «*Ο πολίτης Πρόεδρος. Γιατί πρέπει να αλλάξουμε το πολίτευμα*» (υπό έκδοση)
- Κώστας Στρατηλάτης «*Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα*» (υπό έκδοση)

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

Εκδηλώσεις

- «Το Σύνταγμα και η κρίση», Πέμπτη 12 Μαρτίου 2015 και ώρα 18:00, βιβλιοπωλείο ΙΑΝΟΣ (Σταδίου 24)

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

διοργανώνει ανοικτή εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου του **Γιώργου Καραβοκύρη**, που κυκλοφορεί στην εκδοτική σειρά του Κέντρου **ΠΟΛΙΤΕΙΑ-ΣΥΝΤΑΓΜΑ-ΕΥΡΩΠΗ**, με τίτλο

Το Σύνταγμα και η κρίση. Από το δίκαιο της ανάγκης στην αναγκαιότητα του δικαίου (εκδ. Κριτική 2014)

την Πέμπτη 12 Μαρτίου 2015 και ώρα 18:00
στο βιβλιοπωλείο ΙΑΝΟΣ (Σταδίου 24)

Ομιλητές

Νίκος Αλιβιζάτος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιάννης Δρόσος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιάννης Κουτσούκος, Υποψ. Διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο
Paris I

Αντώνης Μανιτάκης, Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού
Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Τη συζήτηση θα συντονίσει η δημοσιογράφος
Τζίνα Μοσχολιού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα Εκδοτική Σειρά

ΔΟΚΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- Ξενοφών Ι. Κοντιιάδης *«Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;»* (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)
- Τάκης Βιδάλης, *«Ο πολίτης Πρόεδρος. Γιατί πρέπει να αλλάξουμε το πολίτευμα»* (υπό έκδοση)
- Κώστας Στρατηλάτης *«Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα»* (υπό έκδοση)

Νέα Εκδοτική Σειρά

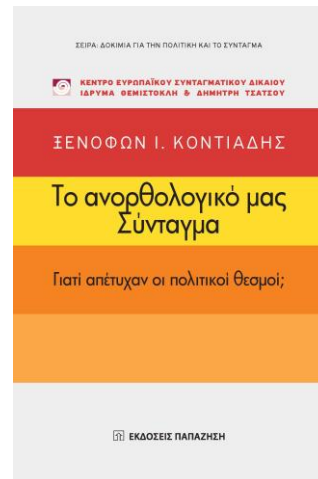
ΔΟΚΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Νέα επιστημονική σειρά του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου με τις εκδόσεις Παπαζήση

Η σειρά φιλοξενεί δοκίμια κριτικής ανάλυσης των πολιτικών θεσμών και της λειτουργίας του κράτους. Η προσέγγιση των συγγραφέων είναι διεπιστημονική, αξιοποιώντας εργαλεία των κοινωνικών και πολιτικών επιστημών, του δικαίου και της ιστορίας. Τα κείμενα αποσκοπούν μνα συμβάλουν στον σύγχρονο διάλογο για τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την πολιτική και το Σύνταγμα. Οι αναλύσεις λαμβάνουν θέση μέσα στη συγκυρία αλλά και πέρα από αυτήν.

Τα τρία πρώτα βιβλία της σειράς είναι:

- Ξενοφών Ι. Κοντιιάδης *«Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;»* (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

- Τάκης Βιδάλης, *«Ο πολίτης Πρόεδρος. Γιατί πρέπει να αλλάξουμε το πολίτευμα»* (υπό έκδοση)
- Κώστας Στρατηλάτης *«Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα»* (υπό έκδοση)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

❖ Hans F. Zacher (1928-2015)

Hans F. Zacher (1928-2015)

Έφυγε από τη ζωή στις 18 Φεβρουαρίου ο Ομότιμος Καθηγητής του Ludwig-Maximilians-Universität του Μονάχου Hans Zacher, ένας από τους κορυφαίους Ευρωπαίους δημοσιολόγους και θεμελιωτής του κοινωνικού δικαίου ως αυτοτελούς επιστημονικού κλάδου στη Γερμανία. Ο Zacher εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή το 1952 υπό την επίβλεψη του Hans Nawiasny και έγινε υφηγητής το 1962. Τακτικός Καθηγητής του συνταγματικού, διοικητικού και εκκλησιαστικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Saarland το 1963 και Τακτικός Καθηγητής δημοσίου δικαίου στο Μόναχο από το 1971.

Από το 1975 μέχρι το 1992 διευθυντής του Ινστιτούτου Max Planck για συγκριτικό και διεθνές κοινωνικό δίκαιο. Από το 1990 μέχρι το 1996 Πρόεδρος της Max-Planck-Gesellschaft. Επίτιμος διδάκτορας πολλών Ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, μεταξύ των οποίων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κοινωνικής Ασφάλειας, μέλος της Academia Europaea.

Μεταξύ των δημοσιεύσεών του περιλαμβάνονται: Democracy in Debate (2005), Das soziale Staatsziel. In: Handbuch des Staatsrechts der Bundesrepublik Deutschland. Hrsg. von Josef Isensee/Paul Kirchhof. Bd. 1, Heidelberg 1987, σ. 1045–1111, Neubearbeitung in: Handbuch des Staatsrechts. Band II Verfassungsstaat. Hrsg. von Josef Isensee/Paul Kirchhof, Heidelberg 2004, σ. 659–784, Grundlagen der Sozialpolitik in der Bundesrepublik Deutschland. In: Geschichte der Sozialpolitik in Deutschland seit 1945. Hrsg. vom Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung/Bundesarchiv. Bd. 1: Grundlagen der Sozialpolitik, Baden-Baden 2001, σ. 333–684, Forschung,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

❖ **Hans F. Zacher (1928-2015)**

Gesellschaft und Gemeinwesen. Juristische Studiengesellschaft Karlsruhe, Heft 208. Heidelberg 1993, Abhandlungen zum Sozialrecht. Hrsg. von Bernd Baron von Maydell/Eberhard Eichenhofer. Heidelberg 1993, Einführung in das Sozialrecht der Bundesrepublik Deutschland. Heidelberg, 1. Aufl. 1983, 2. Aufl. 1983, 3. Aufl. 1985, Freiheitliche Demokratie. Geschichte und Staat, Bd. 139/140. München/Wien 1969.

Ο Hans Zacher ήταν ένας προσηνής και βαθιά ευγενής άνθρωπος, πατέρας επτά παιδιών, εξαιρετικά αγαπητός στον ευρύ κύκλο των μαθητών του, στους οποίους περιλαμβάνονται πολλοί Έλληνες νομικοί. Η ιδιαίτερη ενασχόλησή του με το κοινωνικό δίκαιο, το οποίο στη Γερμανία προσεγγίζεται ως τμήμα του δημοσίου δικαίου, υπήρξε απόρροια και μιας κοσμοθεωρητικής αντίληψης που αναγνωρίζει τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης ως ισότιμες προς τις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

Οι συνάδελφοι, οι φίλοι και οι μαθητές του θα τον θυμόμαστε με τιμή, ευγνωμοσύνη και αγάπη.

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr